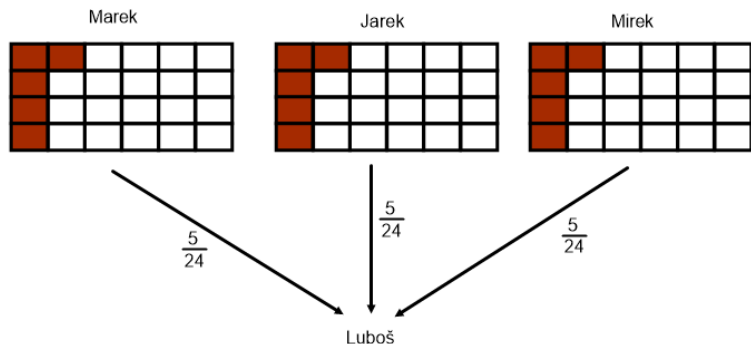

Zlomky – násobení

Násobení zlomku přirozeným číslem

Př. 1: Tři kamarádi Marek, Jarek a Mirek dostali každý jednu čokoládu. Pak přišel Luboš a kluci se rozhodli, že se o čokoládu s Lubošem podělí. Každý mu dal $\frac{5}{24}$ čokolády. Jakou část čokolády Luboš dostal?

Řešení:

Příklad můžeme řešit pomocí sčítání zlomků: $\frac{5}{24} + \frac{5}{24} + \frac{5}{24} = \frac{15}{24} = \frac{5}{8}$

Anebo můžeme zlomek vynásobit přirozeným číslem: $3 \cdot \frac{5}{24} = \frac{3 \cdot 5}{24} = \frac{15}{24} = \frac{5}{8}$

Odpověď: Luboš dostal $\frac{5}{8}$ čokolády.

Zlomek násobíme přirozeným číslem tak, že přirozeným číslem násobíme pouze čitatele a jmenovatele ponecháme beze změny. Výsledek nakonec zkrátíme na základní tvar zlomku.

$$5 \cdot \frac{3}{8} = \frac{5 \cdot 3}{8} = \frac{15}{8}$$

Velmi často využíváme tento výpočet při určování části celku.

Př. 2: Kuchař odebral $\frac{2}{5}$ ze šunky, která vážila 1400 gramů. Kolik gramů šunky kuchař použil?

Řešení:

Chceme vědět, kolik jsou $\frac{2}{5}$ z 1400 gramů. Zlomek vynásobíme přirozeným číslem.

$$\frac{2}{5} \cdot 1400 = \frac{2 \cdot 1400}{5} = \frac{2800}{5} = 560 \text{ g}$$

Odpověď: Kuchař použil 560 gramů šunky.

Při násobení smíšeného čísla a přirozeného čísla převedeme smíšené číslo na zlomek a pak postupujeme jako při násobení zlomku přirozeným číslem.

Př. 3: Vynásob čísla 4 a $3\frac{2}{7}$.

Řešení: $4 \cdot 3\frac{2}{7} = 4 \cdot \frac{23}{7} = \frac{92}{7} = 13\frac{1}{7}$

Cvičení:

1. Vynásob zlomek přirozeným číslem, výsledek uveď v základním tvaru zlomku.

a) $\frac{4}{9} \cdot 5 =$

b) $\frac{7}{8} \cdot 2 =$

c) $\frac{13}{4} \cdot 8 =$

d) $\frac{5}{9} \cdot 15 =$

2. Urči část celku.

a) $\frac{2}{3}$ z 900 Kč =

b) $\frac{1}{6}$ z 1800 g =

c) $\frac{4}{7}$ z 2100 m =

d) $\frac{3}{5}$ z 960 ha =

3. Vynásob smíšené číslo přirozeným číslem, výsledek převed' na smíšené číslo.

a) $2\frac{1}{3} \cdot 5 =$

b) $3\frac{2}{5} \cdot 2 =$

c) $1\frac{3}{4} \cdot 8 =$

d) $4\frac{5}{6} \cdot 4 =$

4. Do tomboly bylo prodáno 560 losů, z toho jsou $\frac{3}{14}$ losy výherní. Kolik losů je výherních?